

Luxembourg, 24. junij 2024
(OR. en)

11343/24

DEVGEN 93
FIN 584
NDICI 16
BUDGET 43
ACP 74
RELEX 861

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Datum:	24. junij 2024
Prejemnik:	delegacije
Št. predh. dok.:	11106/24
Zadeva:	Vmesna ocena instrumenta za zunanje financiranje NDICI – Globalna Evropa – sklepi Sveta (24. junij 2024)

V prilogi vam pošiljamo sklepe Sveta o vmesni oceni instrumenta za zunanje financiranje NDICI – Globalna Evropa, ki jih je Svet odobril na 4038. seji 24. junija 2024.

**Sklepi Sveta o vmesni oceni
instrumenta za zunanje financiranje NDICI – Globalna Evropa**

1. Svet pozdravlja poročilo Komisije o vmesni oceni (v nadaljnjem besedilu: poročilo) instrumentov za zunanje financiranje večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027, ki med drugim temelji na zunanji oceni in je skladno s členom 42 uredbe o instrumentu NDICI – Globalna Evropa (v nadaljnjem besedilu: uredba). Zaveda se, da je po dveh letih izvajanja še prezgodaj za temeljito oceno razvojnega učinka v partnerskih državah, zato poudarja pomen nadaljnega spremljanja izvajanja instrumenta NDICI – Globalna Evropa. Seznanim je s poročilom Evropskega parlamenta o izvajanju Instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa¹ in poziva Komisijo, naj upošteva priporočila iz poročila, zlasti v zvezi z mandatom delegacij EU za usklajevanje in potrebo po večji prepoznavnosti.
2. Svet meni, da instrument NDICI – Globalna Evropa na splošno ustreza svojemu namenu in izpolnjuje svoje cilje. Ponovno potrjuje pomen teh ciljev, navedenih v členu 3 uredbe, ki vključujejo spoštovanje in spodbujanje vrednot, načel in temeljnih interesov Unije po vsem svetu in s tem prispevajo k izkoreninjenju revščine, spodbujanju demokracije, pravne države, človekovih pravic, trajnostnega razvoja, boja proti podnebnim spremembam ter obravnavanju nedovoljenih migracij in prisilnega razseljevanja, vključno z njihovimi temeljnimi vzroki; spodbujanje multilateralizma in uresničevanja mednarodnih zavez, zlasti Agende 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja ter Pariškega sporazuma, ter spodbujanje močnejših partnerstev, ki temeljijo na vzajemnih interesih in odgovornosti.

¹ https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/A-9-2023-0374_SL.html

3. Svet ugotavlja, da je v sedanjih zahtevnih geopolitičnih razmerah potrebna Evropska unija, ki izpolnjuje svoje razvojne in geopolitične cilje, spodbuja temeljne vrednote in interese EU na svetovni ravni ter se odziva na potrebe partnerskih držav. V zvezi s tem instrument NDICI – Globalna Evropa, ki si prizadeva dati prednost politikam in okrepljenim partnerstvom, krepi geopolitično vlogo Unije. Svet opozarja, da so človekove pravice in enakost spolov, skupaj z demokratičnimi vrednotami in visokimi standardi, dobro upravljanje in preglednost ter boj proti korupciji sestavni del krepitve učinkovitosti, preglednosti in konkretnih rezultatov razvojnih prizadevanj v partnerskih državah. Instrument NDICI – Globalna Evropa in strategija Global Gateway sta ključni orodji za doseganje teh ciljev na podlagi pristopa Ekiye Evropa.
4. Zunanji instrumenti EU so ključni za doseganje večje koherentnosti med razvojno, zunanjo, podnebno in okoljsko, trgovinsko, migracijsko ter varnostno politiko EU in za demonstracijo vodilne vloge, odgovornosti in solidarnosti EU v svetu. V zvezi s tem Svet potrjuje, da je treba izboljšati skladnost politik razvoj skupaj z načeli razvojne učinkovitosti, da bi dosegli učinkovitejše razvojno sodelovanje ter uresničili specifične cilje instrumenta NDICI – Globalna Evropa in Agende 2030. Seznanjen je z resolucijo Evropskega parlamenta o skladnosti politik za razvoj² in priporočili za pripravo akcijskega načrta za skladnost politik za oblikovanje jasnih ciljev na področju skladnosti politik za razvoj.
5. Svet tudi pozdravlja tesnejše sodelovanje med službami Komisije, Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) in državami članicami EU, ki ga spodbuja instrument NDICI – Globalna Evropa, ter opozarja na svojo izjavo o upravljanju v zvezi z instrumentom NDICI – Globalna Evropa. Ponovno potrjuje svojo ključno vlogo pri zagotavljanju strateških smernic o ciljih in prednostnih nalogah politike med celotnim izvajanjem instrumenta ter ostaja zavezan ohranjanju te vloge in stalnim prizadevanjem za izboljšanje svojih smernic. V ta namen poziva Komisijo, naj redno, pravočasno in podrobno posreduje informacije. Te strateške smernice vključujejo splošne strateške odločitve za načrtovanje programov, uporabo stebra za hitro odzivanje ter mobilizacijo rezerve za nastajajoče izzive in prednostne naloge, spremljanje optimalne uporabe sredstev glede na cilje in način, kako se financiranje Unije uporablja za doseganje ciljev, določenih v instrumentu.

² [2021/2164\(INI\) – 14/3/2023 – Policy Coherence for Development \(Skladnost politik za razvoj\) \(europa.eu\)](#)

6. Svet ponovno potrjuje, da splošni okvir za izvajanje instrumenta NDICI – Globalna Evropa tvorita Novo evropsko soglasje o razvoju ter podpora Agendi 2030, Pariškemu sporazumu in akcijski agendi iz Adis Abebe. Poziva k nadaljnjemu osredotočanju na cilje trajnostnega razvoja, vključno z medsebojnimi povezavami med njimi, ter zlasti na tiste cilje trajnostnega razvoja, pri katerih napredek ni dovolj hiter, da bi ponovno pridobili izgubljene dosežke, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti najranljivejšim skupinam, najmanj razvitim državam in malim otoškim državam v razvoju, kjer so potrebe največje. Opozarja, da bi moral instrument prispevati k skupnemu cilju Unije, da se 0,7 % bruto nacionalnega dohodka (BND) zagotovi kot uradna razvojna pomoč v časovnem okviru Agende 2030.
7. Svet priznava, da instrument NDICI – Globalna Evropa kljub precej širšemu tematskemu in regionalnemu področju uporabe znatno prispeva k izvajanju strategije Global Gateway, ki mora imeti pomembno vlogo tudi pri doseganju ciljev trajnostnega razvoja in Pariškega sporazuma, zlasti tudi s spodbujanjem socialnega vključevanja in trajnostnega človekovega razvoja. Spodbuja nadaljnje razmisleke o tem, kako bolje izkoristiti razvojni učinek instrumenta NDICI – Globalna Evropa pri izvajanju strategije Global Gateway. Ugotavlja, da je zagotavljanje sodelovanja zasebnega sektorja, zlasti malih in srednjih podjetij, še vedno izziv, ter poziva Komisijo, naj si še naprej prizadeva za obravnavo tega ključnega elementa za izvajanje te strategije.
8. Glede na izzive, ki so še vedno prisotni v zvezi z učinkovitim izvajanjem instrumenta NDICI – Globalna Evropa, kot je opredeljeno v poročilu in zunanji oceni, Svet poudarja naslednje vidike:
- a. Svet se strinja z oceno Komisije, da instrument NDICI – Globalna Evropa z **združevanjem več instrumentov za zunanje financiranje** večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020 omogoča rešitev vprašanja razdrobljene ureditve prejšnje finančne strukture. Pozdravlja dodano vrednost, ki jo ta instrument prinaša z zagotavljanjem bolj skladnega in integriranega okvira s stebri, ki jih je mogoče načrtovati ali jih ni mogoče načrtovati, ter z zagotavljanjem enotne pravne podlage za velik delež zunanjih posredovanj EU. Komisijo poziva, naj še izboljša usklajenost med notranjimi in zunanjimi politikami in prednostnimi nalogami ter upošteva vpliv politik EU na partnerske države;

- b. Svet ugotavlja, da je racionalizacija več instrumentov za zunanje financiranje v instrument NDICI – Globalna Evropa pozitiven dosežek v smislu **jasnosti, učinkovitosti in preglednosti podpore EU partnerskim državam in sodelovanja z njimi**. Ne glede na te izboljšave poziva Komisijo, naj obravnava trdovratne izzive. Poziva jo k prizadevanjem za odpravo vse večje kompleksnosti sodelovanja lokalnih akterjev in civilne družbe v programih instrumenta NDICI – Globalna Evropa ter dostopa do financiranja v okviru teh programov;
- c. Svet ugotavlja, da se je **upravljanje zunanjega delovanja EU** v okviru instrumenta NDICI – Globalna Evropa sicer izboljšalo, vendar bi bilo treba razmisliti o nadaljnjih prilagoditvah v skladu s pridobljenimi izkušnjami. Ostaja odločen, da bo še naprej zagotavljal strateške smernice, in v ta namen poudarja pomen pravočasne izmenjave racionaliziranih informacij s strani Komisije in ESZD ter razpoložljivost podatkov po državah, regijah in tematskih področjih, da bi lahko bolje prispevali k političnemu odločanju. Komisijo tudi poziva, naj za razpravo z državami članicami bolje izkoristi odbor NDICI – Globalna Evropa in odbor EFSD+. Komisijo in ESZD poziva, naj okrepi in prilagodi zmogljivosti in strokovno znanje tako v delegacijah kot na sedežu EU, pa tudi bolje uskladi delovne metode med različnimi generalnimi direktorati ter predloži predloge za izboljšanje in racionalizacijo postopka načrtovanja programov, s čimer bi izboljšali učinkovitost instrumenta NDICI – Globalna Evropa. Pozdravlja namero Komisije, da od leta 2024 začne poročati o operativnih rezultatih instrumenta NDICI – Globalna Evropa. Ugotavlja tudi, da se je treba za izboljšanje spremljanja in vrednotenja bolj osredotočiti na kvalitativno analizo rezultatov;

- d. Svet pozdravlja dejstvo, da instrument NDICI – Globalna Evropa prispeva k temu, da EU s strateškim, vključujočim, učinkovitim in prilagojenim pristopom na podlagi spoštovanja, enakopravnega partnerstva, skupnih interesov in vzajemne odgovornosti **sodeluje z vsemi partnerskimi državami**. Pozdravlja okrepljeno spodbujanje skupnih prednostnih nalog EU in partnerskih držav, pa tudi pristop k zunanjemu sodelovanju EU na podlagi načela „politika na prvem mestu“. Pozdravlja zlasti napredek pri spodbujanju močnejših in vzajemno koristnih partnerstev s tretjimi državami, vključno z državami evropske sosedске politike, na podlagi odgovornosti, da se spodbujajo stabilizacija, dobro upravljanje in krepitev odpornosti. Na podlagi teh načel poudarja pomen političnega dialoga s partnerskimi državami v skladu z ustreznimi nacionalnimi razvojnimi strategijami, vključno z lokalno civilno družbo ter lokalnimi in regionalnimi organi, pri čemer priznava potrebo po večji odgovornosti in usklajevanju na podlagi skupnih interesov in vrednot. V zvezi s pristopom na podlagi spodbude poziva Komisijo, naj predloži predloge za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih v poročilu;
- e. v zvezi s tem bi bilo treba dodatno preučiti možnosti za bolj **strateško ozaveščanje**, vključno s komuniciranjem, dialogom ter organizacijo političnih obiskov na visoki ravni in misij Ekiye Evropa, in sicer na podlagi pridobljenih izkušenj, opredeljenih v poročilu. To bi moralo tudi podpirati razumevanje partnerjev o priložnostih, ki jih ponuja instrument. Svet poziva člane Ekiye Evropa, naj okrepijo prizadevanja za krepitev lokalne odgovornosti, zlasti s strani skupnosti, lokalnih in regionalnih organov ter organizacij civilne družbe;
- f. v zvezi s **pristopom Ekiye Evropa** pozdravlja okrepljeno skupno udejstvovanje evropskih akterjev pri zunanjem sodelovanju EU, izmenjavi in nadgradnji znanja in strokovnega znanja članov Ekiye Evropa na podlagi vključenosti ter opozarja na sklepe Sveta z dne 21. novembra 2023 o pristopu Ekiye Evropa. Poziva člane Ekiye Evropa, naj dodatno okrepijo sodelovanje in sinergije med EU in dvostranskim sodelovanjem, pri čemer poudarja, da so potrebna okrepljena, redna, vključujoča in vsebinska posvetovanja, zlasti na ravni držav, obenem pa je treba zagotoviti tudi sodelovanje tistih držav članic, ki niso prisotne na terenu. Ceni dejstvo, da pobude Ekiye Evropa postajajo ključni elementi pristopa Ekiye Evropa in izvajanja instrumenta NDICI – Globalna Evropa;

- g. Svet meni, da je načelo **geografske naravnosti**, in sicer krepitev geografskega stebra kot glavnega pristopa k izvajanju, prispevalo k večji osredotočenosti sodelovanja EU na področju prednostnih nalog partnerskih držav z okrepljenim dialogom in posvetovanjem ter boljšo uporabo dopolnilnih sredstev, kot je tematski steber, ki je bistven za reševanje specifičnih horizontalnih izzivov. V zvezi s tem poudarja, da je treba ohraniti regionalno in tematsko uravnotežen pristop, ter poziva Komisijo, naj v tesnem posvetovanju z akterji Ekipe Evropa in partnerskimi državami ter po potrebi z regionalnimi organizacijami še izboljša sinergijo med državnimi, regionalnimi in tematskimi programi, pa tudi podporo svetovnim javnim dobrinam. Priznava, da tematski programi zagotavljajo bistveno dopolnilno financiranje geografskih programov za reševanje svetovnih izzivov.
- h. Svet poudarja pomen močnega in usklajenega delovanja Ekipe Evropa v **nestabilnih razmerah** ter pozdravlja raznolikost orodij, ki jih v ta namen ponuja instrument NDICI – Globalna Evropa, tudi v okviru stebra za hitro odzivanje. V zvezi s tem opozarja, da je podpora „miru, stabilnosti in preprečevanju konfliktov“ ter varnosti prečna prednostna naloga instrumenta NDICI – Globalna Evropa, tudi v okviru geografskih stebrov. Zato spodbuja Komisijo, naj izboljša povezave med prožnejšim odzivanjem na krize in dolgoročnejšim razvojem, pa tudi omogoči večjo skladnost z instrumenti SVOP v skladu s celostnim pristopom EU k zunanjim konfliktom in krizam. V zvezi s tem je ključnega pomena podpora varnostnemu okviru in okviru za pravno državo z namenom doseganja trajnega miru in razvoja. To vključuje podporo pravnim in pravosodnim reformam, krepitev varnosti ljudi ter spodbujanje vključujočih mirovnih procesov in vključujočih institucij. Svet ponovno poudarja, da je treba tesno povezati države članice, ter poziva Komisijo in ESZD, naj še naprej podpirata ranljivo prebivalstvo v nestabilnih razmerah, da bi izboljšali odpornost z učinkovitejšim, prožnim, vključujočim, na partnerstvu temelječim, celovitim in trajnostnim pristopom, ki upošteva konflikte. To bi moralo vključevati boljšo usklajenost in prožnost ustreznih instrumentov, in sicer z najboljšo uporabo ocen konfliktov na osnovi lokalnih informacij kot podlage za skupno analizo ter s krepitvijo povezave med humanitarnim delovanjem, razvojem in mirom, spodbujanjem razvoja pod lokalnim vodstvom in preučevanjem regionalnih pristopov. Da bi delovali bolj usklajeno, Svet poudarja potrebo po bolj sistematičnem usklajevanju med institucijami EU in državami članicami. Zavezan ostaja bolj povezanemu odzivanju v nestabilnih razmerah;

- i. Svet poudarja, da je treba ohraniti **večjo prožnost**, ki je bila uvedena z instrumentom NDICI – Globalna Evropa in se je izkazala za pomembno, zlasti pri odzivanju na vrsto kriz brez primere, ki še trajajo. Vendar z veliko zaskrbljenostjo ugotavlja, da se je rezerva za nastajajoče izzive in prednostne naloge doslej obsežno uporabljala. Meni, da je treba izboljšati načine, merila in smernice za uporabo te prožnosti ter jasnejše in pravočasno usmerjanje s strani Sveta. Zato poziva Komisijo k skupnem razmisleku o boljši uporabi rezerve in drugih prožnih elementov instrumenta. Poudarja, da bi bilo treba, kadar koli je mogoče, uporabiti možnosti financiranja, ki jih je mogoče načrtovati;
- j. Svet opozarja na pomen vseh **ciljev in finančnih sredstev** ter poudarja, da so ti pomembni za zagotovitev, da bo izvajanje instrumenta NDICI – Globalna Evropa prispevalo k ciljem politike EU in ostalo zavezano zagotavljanju ciljev v naslednjem instrumentu za zunanje financiranje. V zvezi s tem posebej ponovno poudarja, kako pomembno je, da vsaj 93 % financiranja iz instrumenta NDICI – Globalna Evropa šteje za uradno razvojno pomoč, od česar bi morale vsaj 20 % prispevati k socialni vključenosti in človekovemu razvoju. Seznani je z oceno Komisije, v skladu s katero je instrument NDICI – Globalna Evropa na splošno na dobri poti, da doseže cilje glede porabe, vendar poziva k večjim prizadevanjem za doseg vseh ciljev do leta 2027, Komisijo pa poziva, naj predstavi konkretne ukrepe. Zlasti poudarja pomen doseganja podnebnih ciljev in ciljev na področju enakosti spolov, saj ti trenutno niso v skladu s pričakovanji. Spodbuja nadaljnje naložbe v strokovno znanje in krepitev zmogljivosti v delegacijah in na sedežu EU, da bi dosledneje uporabljali označevalce in spremljali cilje ter bolj strateško uporabljali podatke;

k. Svet pozdravlja potencial **Evropskega sklada za trajnostni razvoj plus (EFSD+)**, zlasti z vidika učinka vzvoda za javne in zasebne naložbe ter za povečanje dostopa do financiranja v partnerskih državah. Z instrumentom NDICI – Globalna Evropa je bil dodatno okrepljen prispevek finančnih institucij k zunanjemu delovanju EU. Svet poudarja, da mora biti EFSD+ skladen s cilji trajnostnega razvoja, obenem pa pozdravlja dejstvo, da prispeva k uresničevanju Agende 2030 s spodbujanjem trajnostnega in vključujočega gospodarskega in socialnega razvoja v partnerskih državah. Poudarja pomembno vlogo mešanega financiranja EU pri doseganju čim boljših rezultatov na področju razvoja. Kar zadeva posebno pozornost EFSD+ najmanj razvitim državam in nestabilnim razmeram, ugotavlja, da izzivi ostajajo in da je v zvezi s tem potreben nadaljnji razmislek. V zvezi s tem je pomembno poročilo strokovne skupine na visoki ravni za povečanje obsega trajnostnega financiranja v državah z nizkimi in srednjimi dohodki. Svet poudarja vlogo strateškega odbora EFSD+ pri zagotavljanju strateških smernic. Komisijo poziva, naj razmisli o nadaljnjem povečanju učinka EFSD+ in pospeši sklepanje pogodb, olajša izvajanje in spremljanje proračunskih jamstev ter okrepi sodelovanje lokalnih deležnikov. Pozdravlja tesnejše povezave s finančnimi institucijami in poudarja, da bi raznolikost, izkušnje in pooblastila finančnih institucij v okviru evropskega finančnega ustroja za razvoj (EFAD) lahko prinesli dodano vrednost evropski politiki razvojnega sodelovanja, ter spodbuja poglobitev sodelovanja med evropskimi razvojnimi bankami in finančnimi institucijami. Z zanimanjem pričakuje razpravo o mnenju Računskega sodišča o jamstvu za zunanje delovanje v skladu s členom 42(5) uredbe o instrumentu NDICI – Globalna Evropa.

9. Svet poudarja, da je treba hitro uveljaviti priporočila iz Posebnega poročila Evropskega računskega sodišča št. 14/2023 o načrtovanju instrumenta NDICI – Globalna Evropa, in opozarja na svoje sklepe o tem z dne 21. novembra 2023.

10. V zvezi z vmesnim pregledom instrumenta NDICI – Globalna Evropa Svet z zanimanjem pričakuje dialog s Komisijo in poziva k preglednemu postopku ob upoštevanju sklepov vmesne ocene v skladu s členom 16 uredbe. Opozarja na sklepe Evropskega sveta z dne 1. februarja 2024 o vmesni reviziji večletnega finančnega okvira.

- 11.Svet poudarja pomen pridobivanja spoznanj na podlagi poročila Komisije in neodvisnega poročila o vmesni oceni, pa tudi izkušenj držav članic, da bi lahko prispevali k razpravam o prihodnjem instrumentu v sklopu naslednjega večletnega finančnega okvira.
- 12.Svet z zanimanjem pričakuje izvajanje strateških smernic in spodbuja k uporabi instrumenta NDICI – Globalna Evropa, da bi še bolj in v največji možni meri povečali učinek Ekipe Evropa na razvoj in mir, obenem pa prispevali k geopolitični vlogi EU.
-